

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzerati davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUČNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 100.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

„OPERACIJA PROTI VOLJI BOLNIKA“

Kako si zamišlja Papenova vlada revizijo ustave — Vse stranke razen katoliškega centra odklanjajo Papenove načrte in metode

Berlin, 3. novembra. Nemško javnost zanima trenutno mnogo bolj, kakor same volitve, ki se bodo vršile čez mesec dni, vprašanje revizije ustave, ki tvori eno izmed glavnih točk programa Papenove vlade. Zlasti vlade posameznih dežel ljubosumno spremlja vsak ukrep državne vlade, ki količ kaj diši po izigravanju ustave. Dasi ko mnenja o weimarski ustavi različna, se zdi, da je opozicijsko stališče proti sedanemu režimu združilo na emotivni fronti za obrambo ustave ves nemški narod. Že ukrepi Papenove vlade na Pruskem so izzvali splošen odpor deželnih vlad. Napevost se je srajno poostрила in je dovela do formalnega preloma diplomatskih odnošajev med Papenovo in bavarsko deželno vlado. Kakor vse kaže, se bo ta spor še poostřil, ker so z Bavarsko solidarni po večini tudi vse ostale nemške dežele.

Vprašanje revizije ustave so sprožili že pred dvema letoma narodni socialisti, ki so boreč se proti mirovni pogodbi, napadali tudi weimarsko ustavo trdeč, da je ta ustava v neposredni zvezi z mirovno pogodbo ter da ovira razvoj nemškega naroda. Ko je prišel na vlado Papen, je z ostalim programom narodnih socialistov prevzel tudi idejo revizije ustave, ki je tako prišla na dnevni red. V opozicijskih krogih se je od vsega začetka opozarjalo, da se skriva za nameravano revizijo ustave restavracija monarhije s Hohenzollerni na čelu. Vlada je to sicer demantirala, toda kljub temu v pogledu nameravane revizije ustave in njenih smernic ni bilo jasnosti. To dejstvo se je v volilni borbi do skrajnosti eksploatiralo in vlada je ponovno prišla zaradi tega v dokaj neprijeten položaj. Očividno pod pritiskom teh okoliščin je sedaj državni notranji minister baron Gayl podal novo izjavo, ki prvič precizneje pojasnjuje namene vlade, v kolikor ne gre pri tem zgolj za volilni manever z. Papena.

V navzočnosti državnega kancelarja Papena in večine članov vlade ter diplomatskega zbora je imel notranji minister baron Gayl na banketu berlinskega tiska naprej napovedani govor o namerah vlade v pogledu revizije ustave. — V svojem govoru je baron Gayl najprej naglasil, da bo vlada spoštovala federativno ureditev nemškega državnega ustroja, na kateri stoji nemška država sedaj. Vlada je opustila prvotni načrt izgraditve centralistično urejene države, pri čemer bi se dosedanje, zgodovinske nastale dežele spremenile in razdelile v province izključno s stališča upravne tehnike. Odnosali med državo in Prusko bodo na novo urejeni tako, da bodo v bodoče izključena vsa trenja. Prusija sicer ne bo izgubila svoje samostojnosti, toda prišla bo v tesnejše zveze z državo kot celoto.

Najvažnejšo reformo namerava izvesti vlada v pogledu odnošajev med vlado in parlamentom. Ustava mora zajamčiti vladi neodvisnost od mehanizma formalizma strankarske grupacije. To bi se doseglo z ukinitvijo sedanje 54. člena ustave, ki statira odgovornost ministrov napram parlamentu. Vpliv parlamenta, ki je po mnenju Papenove vlade ovira vsakega resnega in stvarnega dela, bi se še bolj zmanjšal z ustanovitvijo senata ali kake druge vrste gornjega doma, ki bi zavaroval vlado pred političnimi strankami.

Volilni sistem namerava vlada izpremeniti v dveh smereh. Pred vsem namerava povišati starostno dobo za pasivno in aktivno volilno pravico za pet let, poleg tega pa namerava uvesti pluralno pravico glasa. Hranitelji rodbin brez ozira na to, ali gre za moškega ali ženske, nadalje oni, ki so sodelovali v svetovni vojni, bi imeli po dva ali morda še več glasov. Baron Gayl je naglasil, da taka reforma po mnenju vlade ne predstavlja nikake kršitve narodnih pravic. Cilj vlade je, da zaustavi naglo radikalizacijo širokih mas in da doseže korekturo nezdravega parlamentarizma. Priznava sicer, da pluralna glasovalna pravica ni v skladu z demokratičnimi načeli, toda to naj bi bila nagrada za one, ki

vrše v družabnem življenju glavno vlogo in za one, ki so v minuli vojni branili domovino. S tem bo odpravljena napaka, ki je bila storjena o revoluciji, ko je bila starostna doba za volilce znižana v želji, da se mlajši generaciji, ki je sodelovala v vojni, da tudi prilika sodelovanja v državnem življenju. Stvarno namerava vlada s to reirno spraviti do izraza stare konzervativne elemente in izločiti iz političnega življenja mladino, ki se je opredelila po večini za ekstremne stranke.

V svojem govoru pa baron Gayl ni povedal, na kak način namerava vlada, ki v narodu nima nikake zaslombe, izvesti to dalekosežno reformo državne ustave. Zdi se, da bo igrati vlada pri tem vlogo mešetarja med različnimi političnimi strankami. Iz komentarjev, na katere je naletel Gaviov govor v nemškem tisku, pa se vidi, da niti ena izmed vodilnih političnih skupin ne soglaša z vladno reformo. Tako nacionalna, kakor socialna levica napovedujeta baš zaradi tega vladi najostrejšo borbo. Katoliški centram je, kakor vselej, tudi tokrat rezerviran in čaka, kako se bodo razvijali dogodki, ne izključujoč pri tem niti direktnega sodelovanja. A socialna demokracija Papenove načrte gladko odklanja.

Dejstvo, da je vlada otvorila javno razpravo o reviziji ustave neposredno pred volitvami, dokazuje, da je z. Papenu kaj malo na tem, kakšen bo rezultat volitev. Vlada je objavila svoj gospodarski program, čegar izvedba je zamisljena za dobo petih let, sedaj pa prihaja s svojim političnim progra-

mom, za kojega izvedbo je prav tako potrebno več časa. Če bi vlada smatrala, da je njena usoda odvisna od volitev 6. novembra, bi Papen gotovo počakal s svojimi revizionističnimi načrti.

Končno pa kljub vsemu temu še vedno ostane odprto vprašanje, s čigavo podporo namerava izvesti vlada reformo, proti kateri je velika večina vsega naroda, a možnost sporazuma s političnimi strankami popolnoma izključena. »Berliner Börsen Zeitung«, ki je v jako tesnih odnošajih s Papenovo vlado, pojasnjuje to s stavkom, v katerem pravi: »da bo zdravnik izvršil operacijo, ki jo smatra za neobhodno potrebno za rešitev bolnikovega življenja, izvrši to operacijo tudi proti volji pacienta.«

Komunisti pripravljajo prevrat?

Pariz, 3. novembra. Iz Berlina poročajo, da pripravljajo komunisti za 15. november državni prevrat. Narodno socialistična korespondenca objavlja zaupno okrožnico, ki je bila razposlana vsem uglednejšim članom komunistične stranke. Iz te okrožnice se vidi, da se namerava komunistična stranka po volitvah intenzivno posvetiti propagandi med brezposelnimi in jih nahajekati k revoluciji.

Propaganda proti oboroževanju v Nemčiji zabranjena

Berlin, 3. novembra. Pacifistični list »Das andere Deutschland« je ustavljen za dobo šestih mesecev, ker je pisal proti oboroževalnim namenom Papenove vlade.

Afera v francoskem generalnem štabu

Zaradi kritike francoskega razorožitvenega načrta je bil odpoklican šef generalnega štaba francoske armade

Pariz, 3. novembra. Socialistični »Populaire« ostro kritizira govor, ki ga je imel šef generalnega štaba porenške armade general Trusson ob priliki neke spominke svečanosti v Rusenu. General je v svojem govoru kritiziral razorožitveni načrt francoske vlade in ostro napadel celokupno francosko zmanjho politiko, češ da misli Nemčija na vojno, Francija pa se pripravljala le na mir. Francosko politiko je zajel duh slabosti in Francija se je pretvorila v novi Babilon. Organ socialistične stranke protestira proti izjavljanjem generala in zahteva njegov odpoklic, ker smatra, da je nedopustno, da aktivni general pri oficijelni svečanosti napada politiko svoje vlade. Temu stališču se priključujejo tudi ostali listi in celo desničarski »Oeuvre«, ki objavlja članek poslanca Piera Cota, pravi med drugim: šef generalnega štaba, ki sabotira politiko vlade, zagreši veleiz-

dajo. Prav tako pa zagreši veleizdajo tudi vlada, ki dopusti tako vmešavanje aktivnega generala v politiko vlade. Če smatra general Weigand francoski razorožitveni načrt res za tako nevaren, potem je njegova dolžnost, da takoj demisionira. Nedopustno pa je, da se gotovi listi v svoji kritiki načrta vedno zopet sklicujejo na mnenje francoskega generalnega štaba. Francoska vlada ne sme pod nobenim pogojem trpeti, da bi imel, kakor nekoč v Dreyfusovski aferi, generalni štab svoj tisk in svoje posebno politiko.

Pariz, 3. novembra. Vojni minister objavlja dekret, s katerim je odpoklican general Trusson, in sicer na podlagi okrožnice od 23. avgusta 1932, po kateri je oficirjem, ki zastopajo vlado ali vojnega ministra pri javnih svečanostih, strogo zabranjeno govoriti o verskih ali zunanje-političnih vprašanjih.

Novi nemški poslanik imenovan

Berlin, 3. novembra. Predsednik republike je podpisal ukaz, s katerim je imenovan dosednji državni podtajnik in stalni delegat Nemčije pri Društvu narodov baron Dufour von Ferronice za poslanika v Beogradu.

Poravnava na rumunskem dvoru

Bukarešta, 3. nov. s. Demasični listi bodo objavili komunikate, s katerim se bo po odhodu princeze Helene objavil dogovor, ki je bil dosežen med njo in kraljem Karolom. V dogovoru je ureditev finančnega vprašanja in pravico princeze, da sme priti v Rumunijo, kadar hoče. Agentura »Orient-Review« javlja poluradno, da je prisotnost princeze Helene, ki je prišla v Bukarešto ob priliki rojstnega dne prestolonaslednika Mihaela, nudila ugodno priliko, da se odstranijo vse možnosti nesoglasij v preteklosti in bodočnosti. Princeza bo ostala še nekaj dni v Bukarešti ter se bo nato vrnila v Florenco. Včeraj je princeza Helena sprejela v avdijenci ministrskega predsednika Mania in zunanjega ministra Titulescu. Vojvoda Mihaelo bo danes prišel iz Sinaje v Bukarešto, da poseti svojo mater.

Griza in legar v Bukovini
Černovice, 3. nov. g. Tukajšnji jutranji list poroča, da razsaja v okolici Putile v zadnjih tednih epidemija grize. Doslej je umrlo že 267 oseb. Nad 300 oseb je hudo obolelo. Zadnje dni se je pojavilo tudi nekaj primerov legarja.

Gömbös gre v Rim

Budimpešta, 3. nov. s. Ministrski predsednik Gömbös potuje v »Az Estu« vest, da bo odpotoval v Rim. Dan odhoda še ni končno uveljavno določen.

Budimpešta, 3. novembra. z. Poučeni krogi potrjujejo vest o bližnjem potovanju ministrskega predsednika generala Gömbösa v Rim. Program tega potovanja še ni določen. Vendar pa bo Gömbös okrog 15. t. m. v italijanski prestolnici. Ni še določeno, kdo ga bo spremljal. Politčni krogi se že sedaj mnogo bavijo s tem potovanjem in s sestankom med Gömbösom in Mussolinijem, ki ne bo le izraz kurtoazije, marveč velikega političnega pomena.

Neresnične vesti o atentatu na Herriota

Pariz, 3. novembra. Sliši se, da se po mestu razširile senzacionalne vesti, da je bil v Madridu izvršen atentat na ministrskega predsednika Herriota. Notranje ministrstvo je še pozno večer objavilo uradni komunikate, da so vse vesti neresnične.

Kongres Herriotove stranke

Pariz, 3. nov. AA. Danes se je začel v Toulouseu kongres radikalne socialistične stranke. Letošnji kongres stranke je posebno pomemben, ker je letos prvič po več letih, da je iz vrst stranke, ki je bila prej več let jedro opozicije, izšel predsednik francoske vlade, ki ni razen Poincaréjeve v letih 1926 do 1928 še nobena druga kazala v povojni dobi tolikšne stabilnosti.

K literarnemu večeru Ilke Waschtetove

Jutri zvečer bo brala v društvu »Krka« odlomek iz svojega še ne natisnjene romana »Vražje dekle«

Ljubljana, 3. novembra. V svojem najnovejšem delu naj vam govorim? Še preden je delo izšlo? Nekoliko riskirana reč! Diši močno po reklami — ali ne? Nekakšen odpor čutim proti temu, da bi govorila o delu, ki še ni stopilo v svet.

Nu, naj bo. A na vašo glavo naj pride nesmrtna blamaža, ako naši literarni velmože mojega najnovejšega dela ne sprejmejo tako dobrohotno, kakor vi to pričakujete.

— Kako ste prišli na idejo tega romana?

Ideja mi je prišla pri študiju zgodovinskega miljeja za prejšnji moj roman »Umirajoče duše«. Pri prebiranju Schumičevega »Arhiva« sem našla na izpisek iz kronike krškega kapucinskega samostana. V tem izpisu pripoveduje kronist, pater kapucin, o sežiganju krških čarovnic in omenja, da so med drugimi na ovadbo nekega patra obsodili, obglavili in sežgali tudi »Mater spiritualis« krške-

ga samostana — ženo mestnega sodnika, Nesrečnica je patru začarala rake (ali žabe — ne spominjam se več natanko) menda v hrastu. Ko so jo peljali mimo samostanskega zidu na morišče, pa se je glasno grohotala, češ, da je bila skrita v refektoriju, ko je pater odkril skledo.

»Vražja ženska!« sem si mislila, ko sem to čitala. In njen značaj, povsem nasproten okolju, času, ter njen primerek (»Mater spiritualis«) sta mi izoblikovala mojo Marjo. In ker je tak drzen duh, stoječ nad vsemi sodniki, nortujoč se iz njihovega vraževerja še v očigled strašni smrti, potreboval izrednega vzgojitelja, sem ji izbrala zanj pač onega moža, ki po svoji duševni veličini presega vse takratne »Kranjce« — učenjaka Valvazorja. Zagnala sem se v študij tega moža in njegove dobe. Mnogo prizorov mi je zrastle v duši, ko sem si ponovno ogledala grad Bogenšperk in istotako Krško in njegovo okolico.

— Kaj mu je v celosti?

Vsebina romana je logično prepletenje vzrokov in posledic za eksistenco dveh velikih duhov: Valvazorja in njegovega fantulasa — Marje. Njuna usoda je vzrasla iz njunega nasprotja do vraževernih, ozkosrčnih, zapletenih rojakov.

Njun čas, baročni čas, je bil sličen našemu. Po vsej Evropi je vrel: dvigala se je ideja človečarstva. Tlačani-trpini so v poslednjem mraku trgali verige, v katerih so jih že stoletja uklepal fevdalci. In po vsej Evropi so se trgali iz suženstva, beše inkvizicije veliki neustrašni svobodni duhovi. V tej dobi je živel moje »vražje dekle«, junakinja mojega novega romana.

— Kako gledate nanj?

Kakor na otroka: mnogo ljubezni, pa tudi skrbi, kakor pri otroku, ki ga mati pošlje v svet. Mnogo je v njem moje duše, moje krvi, mnogo lastnega notranjega doživljanja.

Madžari organizirajo „ustaško vojsko“

Pod vodstvom madžarskih oficirjev se vežbajo plačani miličniki „za borbo za družitev Hrvaške z Madžarsko“

Osijek, 2. nov. M. Nedavno je bil v Našobah aretirani madžarski podanik Mihaelo Sigečan, rojen leta 1899. v Martincih na Madžarskem, ki je ilegalno prišel v našo državo. Pri telesni preiskavi so našli pri njem dva revolverja sistema »Browning«. 100 revolverskih nabojev, nadalje bombo z oznako VMRO ter 12 številčkov listov »Grice« in »Ustaše«. Po njegovih izpovedih bi bil moral vse to izročiti Josipu Ivanoviču v Našičkih Markovcih. Na podlagi njegovih izjav je ugotovljeno, da vodi vso to ilegalno akcijo vthotapljenja orožja in streliva ter pridobivanja madžarskih mladencev za ta posel neki Stjepan Koprak, ki organizira tako zvano ustaško vojsko. Vsakdo, ki se vpiše v to vojsko, dobi mesečno po 60 pengov. Skupno s Sigečanom

je pridobil Koprak še več drugih mladencev ter osnoval z njimi »civilno vojsko«, ki naj bi se borila za Hrvaško in Madžarsko v svrhu združitve teh dveh držav. Najprej so se morali naučiti, kako je treba postopati z orožjem in eksploziv, a vežbanje vodi madžarski oficir. Ko bo vežbanje končano, bodo ti miličniki odvedeni v Budimpešto, kjer bodo dobili vojaško obleko, orožje in strelivo, nakar se morajo vrniti vsak na svoj dom in tam čakati, dokler ne dobe poziva za nastop službe. Vsi so morali položiti prisego, da se bodo zvesto borili za hrvaško in madžarsko domovino. V teku nadaljnjih preiskave je bilo ugotovljeno, da je Koprak izvršil atentate na vlake v Vinkovcih in Osijeku. Preiskava se še nadaljuje.

Cena srebru se dviga

London, 3. novembra. AA. »Evening Standard« pravi, da je cena srebra začela ta mesec dosti višje kakor kdajkoli zadnja dva meseca. Unča je namreč danes notirala 18 in 3 šestnajstine penunja, medtem ko je bila pred mesecem 17 in 11 šestnajstink. Hauase je deloma posledica padca funta v zadnjem času, deloma pa se v njej kaže upanje, da bo mednarodni trgovski svet podprl srebro. Glede vloge srebra kot standardne kovine se kaže dve nasprotni stališči. Eno zastopa znani strokovnjak W. F. Spalding, njemu nasprotno stališče pa zavzema večina londonske City. Po Spaldingovem mnenju nima srebro nikakega upanja, da bi še kdaj moglo služiti za bazo denarnemu sistemu, pač pa bi se dalo dosti izdatneje porabljati za kovanje novcev.

Program svetovne gospodarske konference

Zeneva, 3. nov. g. Pripravljalni odbor svetovne gospodarske konference je danes razpravljaj o vprašanju valutnih težkoč. Zlasti se je bavil s problemom povratka k zlatemu standardu in z vprašanjem dolgov. Nemški delegat je plediral za to, naj se vprašanje dolgov analogno kot repariacijski problem reši v Lausanni. Angliški delegat se je zavzemal za zvišanje tržnih cen. Ostali delegati so bili proti te-

mu in so zahtevali stabilizacijo cen v veljetgovini. V pododboru za poljedelska vprašanja so vsi delegati zastopali mnenje, da se mora londonska konferenca baviti tudi z uvoznimi omejitvami in s tarifnimi problemi.

Občinske volitve v Angliji

London, 3. novembra. AA. Čeprav še ni znani vsi izidi občinskih volitev v Angliji in v Walesu, se vendar lahko reče, da ne bo prišlo do posebnih izprememb v moči strank. Labouristi so sicer pridobili 15 mest na račun konservativcev in neodvisnih, toda ta prirastek je malenkosten, če se upošteva, da tvori komaj 1/25 občinskih mandatov, ki so jih izgubili l. 1931.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize: Amsterdam 2312.07 — 2323.43, Berlin 1362.36 — 1373.16, Bruselj 799.41 do 803.35, Curih 1108.35 — 1113.85, London 189.75 — 191.35, Newyork ček 5724.92 do 5753.18, Pariz 225.82 — 226.94, Praga 170.34 — 171.20, Trst 293.79 — 296.19.

INOZEMSKE BORZE

Curih. Pariz 20.375, London 17.15, Newyork 518.50, Bruselj 72.125, Milan 26.55, Madrid 42.375, Amsterdam 208.60, Berlin 123.10, Sofija 3.74, Praga 16.37, Varšava 58.10 Bukarešta 3.085.

Trgovine v ljubljanski škofiji

Prezidava škofije ob Pogačarjevem trgu — Olepljanje trga z Dolinarjevim „Mojzesom“

Ljubljana, 3. novembra. Tudi mi smo se omenili razburjenje, ki je zavrelo na Pogačarjevem trgu, čim so branje izvedele, da se bodo morale seliti izpod kape škofije. Res so za silo zbirale barake in stojnice, naslonjene na škofijo, navdile glasnim protestom in kljub milim prošnjam in pridruženim pretiranjem z masčevanjem že izgubile, le baraka z vedno se smejočo mlado kuharico hrenovk in klobas se še tiči na oglu častitljive blagoslovljene palače ljubljanskih škofov. Tudi prelepi beli zobki in najslajši smeh zale prodajalke in najvzposobnejše konzumentke klobasice ne bodo izprosil milosti vedno oblegani, zapeljivo dišeči kolibi. Kmalu bodo krampi iz stoletnega zidovja škofije na Pogačarjevem trgu in proti Lingarjevi ulici jeli valiti debele skale, kakaj bi pa ne poizkusili po malem tudi s škofijo. Z gradom na Goricanah je tako, da hlev že nekaj let nima strehe, z Gornjim gradom je pa tako, da že dolgo vsi vemo, kako-o-o. Otrf pešajo in puščice so tudi popravila potrebne, ker kar ne ločijo več srebrnega dinarja od zarjavelega gumba, da bi se morda v škofiji rentirala tudi mala specijalna trgovina z gumbi in starimi kracarji.

Proti stolnici ostane v glavnem vse pri starem, na spodnji strani, kjer jemljejo slovo duhteče klobase, in proti Lingarjevi ulici bo pa dolga vrsta velikih in širokih obokanih oken in vrat, da na obeh frontah škofije dobimo nekatere zaprtje arke, ki bodo prave učinkovite poudarjale starinski značaj škofije s stolnico in semeniščem, saj bodo prav zelo podobne starodavnim trgovinam, kakršnih so bila v minulih stoletjih polna vsa naša mesta, a so, razen silno redkih izjem v naših malih mestih, v Ljubljani že vse izgubile, da se le še stari ljudje spominjajo širokih vrat s polkrožnim obokom, kjer je bila polovica nad podzidom za izločeno okno, druga polovica pa za vhod. Na oglu pod stopnicami bodo vrata v trgovino s pisarno in pritlikinami, a razsvetljevala bodo te prostore okna, ki so še sedaj v pritličju škofije proti cerkvi, dalje proti oglu nasproti kresiji bodo pa v enakih razmakih še štiri izločena vrata enaka okna s polkrožnimi oboki, ki bodo dovajala luč v prostoro skladišče s stebrom

na sredi. Ob oglu bo enako okno, nato pa vrata, ki bodo vodila v ta prostor, in še dvojne okna, končno pa vrata, ki se sedaj zapirajo vhod na škofijsko dvorišče tam, kjer se v kotu na kraju Lingarjeve ulice zoži Medarska ulica, ki vodi Pred škofijo. Razen že omenjenega skladišča bo na tej strani še eno skladišče in pisarna na cesti, zadaj pa le umetno razsvetljena klet in pritlikine, kakor stranišče itd., a na dvoriščni strani ostanjejo drvarnice.

V fronti nasproti velike tržne lope na Pogačarjevem trgu, ki naj bi se tudi čim prej presečila v pozabljeno, dobimo v pritličju škofije torej arke s petimi obokanimi odprtinami, proti kresiji in Lingarjevi ulici pa tudi tako, arkadom podobno pritličje z enakim številom polkrožnih obokanih širokih odprtin. Načrte je z vslo ljubljeno za staro Ljubljano napravil mojster Plečnik.

Radi razumemo pritožbe branje, vendar pa pozdravljamo predelavo škofije zaradi olepljanja Ljubljane, saj se ves Pogačarjev trg že zaradi središča Ljubljane in sosednje tromestovja. Marjinega trga in Kresije ob olepljanju bregovih regulirane Ljubljane danes ali jutri mora izpremeniti. Tržne lope se morajo umakniti in menda tudi ni več daleč čas, ko bomo končno postali pametni in kupili Mahrovo hišo, da lahko postavimo na Vodniškem trgu današnji in bodoči veliki Ljubljani primerno občinsko hišo z modernimi tržnicami okrog nje.

Nekaj pa lahko storimo takoj za olepljanje Pogačarjevega trga. Postavimo nad stopnice, ki vodijo s trga k cerkvi, velikega Dolinarjevega „Mojzes“, ki bi se brez strehe tržnih lop prav lepo videl že z Marjinega trga, kakor se sedaj vidi tista lepa, a najbrž že smrti zaplana cipresa. Impozanten je ta pogled na plemenite linije kupole in zvonikov ter vse stolnice z monumentalno mirno okolico. Sedaj si pa v ta mogočno zaključeno okvir tam nekje, kjer sedaj bira temna cipresa, zamislite še silni monument „Mojzes“, do sedaj najučinkovitejši slovensko monumentalno plastiko. Kip je že davno vlit v bron, ki je tem lepši in plemenitejši, čim dalje stoji pod milim nebom, zato pa prosimo, da dediči občinskega odbora odpro birokratska vrata razumevanju za umetnost ter izpuste skritega „Mojzes“, da se uveljavi ta domača umetnina na Pogačarjevem trgu tako, kakor bi se ne mogla nikjer drugje. Prestiž banovine zahteva, da pokažemo domačinom, kar so plačali, in tujem, s čemer se lahko postavimo!

Čitateljski krog nalepljenih listov

Tudi v krogu cestnih čitateljev so tihe senzacije, vredne rdečega svinčnika

Ljubljana, 3. novembra. Začnimo s svetlo resnico: brez čitateljev bi ne bilo tiska, te premočne svetovne vesile, ne bilo bi časopisa (strašno, kdo bi tedaj zastopal javnost?), marsikomu bi bilo prihranjeno marsikaj, predvsem sivi lasje, nikogar bi ne zadela kap zaradi žolčljivih polemik, nihče bi nikomur ne bral levitov, pred nikomur bi ne vihli kadilnic — to da vsega niti ne smemo povedati, lahko le rečemo, ne da bi napihovali pomembnost tiska, da bi bil svet še zdaj takšen, kakršen je bil ob vesoljnem potopu, če bi ne bilo časopisa — oprostite! — če bi ne bilo čitateljev. Da čitatelji čitatelji so prav za prav svetovna vesila in ne tisk!

Ob tej ugotovitvi se naj čitatelji zdržijo v prekipeljavem ponosu. Zavedajo se naj, da se vsi, ki trčijo čas, kvarijo papir in pretakajo črnilo, žrtvujejo in znoje zaradi njih! Služiti čitateljem, čeprav jim staneš z racami, pomeni, žrtvovati se za sveto stvar — tega se pač vsi zavedajo, ki jim služijo, le mimogrede jim pa namignemo, da je dvema težko služiti, vendar se nam ni treba izgovarjati veseloštopanjam čitateljem, zakaj jim ne služimo z vsemi silami. Res je sicer aktualno dandanes snubiti čitatelje, toda naneslo je samo od sebe in povsem stvarno je, da so čitatelji vesela, zakaj bi torej ne smeli končno čitati o sebi odkrite besede?

Da bi pa cenjeni čitatelji vseeno ne sumničili česar koli, je treba povedati, da gre za drug krog čitateljev. Tudi te čitatelje lahko proslavimo in v zvezi s tem se lahko pobahamo, da bi jih ne bilo brez časopisa.

Ni prav, da preziramo čitateljski krog, ki se zbira pred nalepljenimi listi, saj govorimo navadno le o čitateljih, ki se jeze doma nad časopisem, ko s takšno nepopisno požrtvovalnostjo obračajo liste in čitajo le debelo tiskane naslove. Najbolj verni čitatelji se vendar ustavljajo pred nalepljenimi listi, kjer čitajo vse po vrsti s takšno pobožnostjo in s tolikšnim samozatajevanjem, da jih moramo končno omeniti že zaradi tega in jih staviti za svetel vzor vsem ostalim čitateljskim krogom. Poleg tega pa moramo še upoštevati, da so ti čitatelji najštevilnejši, pa tudi najboljše merilo za kvaliteto vesti in rac. Redni so skoraj vsi, a pred listom se ustavijo delj časa le tedaj, če je čtivo prebavljivo. Zato in še zaradi marsičesa bi ti čitatelji zaslužili, da bi jim posvetili vsak dan poseben nekaj vrstic.

Seveda se zdi marsikomu prveč idealno posvečati temu čitateljskemu krogu posebno pažnjo, kajti posebno važna je tiista vražja naročnina. Marsikdo pač ne ve, da se mnogo naročnikov rekrutira iz omalovaževanega čitateljskega kroga. Takšni naročniki so najbolj, ker res vedo ceniti list ter ga ne naročajo le zaradi zavijanja klobas.

Ta poklon bodo čitatelji, ki jim je namenjen znani ceniti. Morali bi še zapisati mar-

sikaj, da bi prizadeti znali ceniti tudi te čitatelje. Predvsem tiste, ki čitajo kot hipnotizirani ter tišče v rokah rdeče svinčnike. Čitajo le politiko. Oči se jim blešče kot preokom, besede, ki jih požirajo, se kar vidno prerajajo v mero in kri. Hokus-pokus, mahoma je odstavek članka podčrtan z rdečilo, nihče ni opazil, kdaj je goreči čitatelj črtal in tudi ne, če je napisal pripombo: »Osi vsi skupaj.« Takšne glose so še posebej ne podčrtane in kdo bi dvomil, da so poučne! Med obrabnimi opazkami, ki se nanašajo tudi na drugo vsebino in ne le na politiko, je najčistejša: »Ne boste nas farbarile!«

Čitatelji pa ne posegajo vsi tako aktivno v borbo s papirjem, ki pač vse prenese, morali bi jih deliti po kategorijah, če bi jih hoteli vsaj približno opisati. Delili bi jih lahko po prepričanju, po tem, kakaj se zanimajo — za politiko ali za krvave senzacije — po načinu, kako čitajo, med kratkovidne, ki se tišče papirja in med dalekovidne, ki čitajo po 10 m daleč, pa tudi po tem, s kakšnimi obrazy odhajajo, ko so se navzili »duševne hrane« itd. Med temi najbolj pestrimi skupinami čitateljev so tudi takšni, ki se pokrižajo preden začne čitati, kot kmet, preden se spravi nad žgance, in baš ti čitatelji se navadno nazadnje pozabijo pokrižati, pač pa pljunejo v svetem ogorčanju. V ostro ločeno kategorijo moramo uvrstiti še čitatelje inseratov, ki so tudi poseben aktivni, saj se jih prime takoj oglaš, ki jim je všeč, če ga pa ne morejo izrezati, odtrgajo kar vso stran. Tem ljubiteljem nalepljenega papirja so nekoliko podobni tudi čitatelji, ki se jim zde nekatere senzacije tako dragocene, da jih morajo na vsak način izrezati.

In ali spadajo tudi ti med čitatelje, ki ponotič s posebnim fanatizmom trgajo nalepljene liste, da se nedolžen, povsem razcefran papir čitaje njihovo besnost? Težko je reči, kakšni so ti apostoli, ki so napovedali papirju vojno. Nerodno je tudi ugotoviti, iz kakšnih razlogov nasakčujejo s takšnim junaštvom in v nemu ubogi papir, ki se ne more braniti, in ki ne more skrivati, kar je na njem, pa tudi poboljšati se ne more, naj si spravi nadenj še tako hud moralist. Sploh bi pa o tej vojni ne bilo vredno govoriti, če bi se ne razburjale zaradi ne naše vrle kolporterke. Pa je prošla ena v imenu vseb, naj zapišemo, da so povsem neopložne pri tistem masakriranju. Ljudje bi namreč lahko sumili kolporterke tega junaštva, češ, da trgajo tako nalepljene liste, da bi več prodale, ker bi ljudje tedaj pač bolj kupovali liste, ko bi ne bilo nalepljenih.

Torej tudi v krogu čestitih čitateljev so tihe senzacije, ki jih pa ne razburjajo tako, kot svetovni dogodki, ki so vredni rdečega svinčnika.

Kjer tekmujejo ljudje med seboj z delom, tam jim ni treba tekmuovati s pestmi.

Preprečimo trgovino s pticami pevskami

Brezvestneži love in izvažajo te našim sadjarjem in vrtnarjem najzvestejše pomočnike

Ljubljana, 3. novembra.

Pozno jeseni, ko na drevu listje srušeni in ko zadiši od severa po prvih snežinkah, se sam nekam pritajeno veli misel na tople sobe in peči, kjer se bomo gredli in lakali zavetja pred ledeno burjo.

Takrat sadrži tudi v malih telescih naših ptic, da se nekam plahi približujejo človeškim bivaljem v mestih in na deželi, kjer upajo najti primernih svetil in potrebne hrane za lačne želodčke. Plahi so, a obenem z nekakšnim zaupanjem obletavajo naše domove, kakor da bi hoteli reči: »Za naše pomladnike in poletno delo, ko smo čistili vaše nasade in vrtove razne mrčesa in ogrevali s petjem vaše srca, ravno pri vas iščemo in prosimo zavetja.«

Da, res je, ogromno delo so opravili ti mali življenjski stroji, ki bi ga človek ne mogel nikdar opraviti s še tako modernimi in tehničnimi pripomočki. Na videz sicer ta mali ptičji svet, ki je v primeru z ogromno narodo tako majhen, kaj — nam li more koristiti? — Da, naši vrtnarji in sadjarji strokovnjaki bi nam znali v prvi vrsti na to odgovoriti in če bi nam izračunali, da ustvarjajo ptice s svojim plodnosnim delom (z zatiranjem mrčesa) v našem narodnem gospodarstvu milijone, potem bo rekli tudi lajk in brezsrčni ptičji lovec: »Ščitimo ptice in vračamo jim dobro za dobro!«

Pravijo »sila kola lomi« in tudi naši ptički, ko jim premeta sneg in led s smrtjo, gredo preko svojega naravnega nagona, postanejo krotki in se zatekajo k nam. Da, glad, ta je najhujši! Toda na žalost ne nalete vedno na plemenita srca, kjer bi dobili, češar nas prosijo, temveč gredo v mnogih primerih na limanice, v mreže in pasti brezsrčnih ptičjih lovec in trgovcev. Dobro znajo le-ti grduni izkoristiti jesen in zimo in znano je, da se ravno v tem času polovi in prodaja največ ptic pevke. Menda so letos v znamenju krize razni ptičji lovec sedaj začeli kar na debelo loviti in trgovati s pticami in čuje se od več strani, da gredo cele pošiljke teh naših, sadjarju in vrtnarju najzvestejših pomočnic, v inozemstvo, kjer jih pa že med transportom na dolgi poti najmanj 30% od gladi pogine. Ni li to največje trpinčenje? Ali nas ne boli srce, ko čitamo v nemških listih n. pr. »Kanaria« med malimi oglasi »Prodajam 100 komadov in več importiranih liščkov in drugih naših ptic pevke itd. Ljudje božji, ali nati bo to znak naše srčne kulture?

Umetnost in nujno potrebno je, da bi poštna in železniška uprava pregledali ptičje pošiljke in kjer se najdejo našemu poljedelstvu koristne ptice, da iste na primernih krajih izpuste, a krvice ovadijo pri-

sedbi z g. Primožičem v glavni in naslovni vlogi.

Na eni strani izdamo vsako leto ogromne svote ta razna inozemska sredstva in tehnične pripomočke zoper mrčes, dočim na drugi strani gledamo z odprtim očesom kako se love, prodajajo in izvažajo v tujino, še ti ubogi ptički, ki so ušli naravnim neogodam in katerih niso požrle ptice roparice in krvočoloni mačorji.

Da, tudi ti jih imajo precej na vesti, posebno se je taki, katere imajo lastniki le za svoje, ne dajo jim pa niti najbolj potrebne hrane, češ, si bo že kaj nalovil, da o onih brez lastnikov sploh ne govorimo.

Vsa čast mestni občini, ki prav po očetovsko skrbi vsako zimo za lačne in prezeble ptičke, ki je pa še poleg teh izdatkov nakazala letos Društvu za varstvo ptic pevke v Ljubljani znesek Din 1000, da istega uporabi izključno za prehrano ptic pevke čez zimo. V ta namen pa je nakazala tudi kr. banska uprava Din 500. Obema iskrena hvala! Tej akciji se pridružuje tudi agilno društvo »Živalca«, ki si je nabavilo 30 ličnih krmilnic za ptičke, katere bo tudi oskrbovalo čez zimo s hrano.

Posnemanja vreden je tudi pred kratkim ustanovljen klub eksotičnih ptic, na čelu mu g. dr. Hafner, ki bo ravnatelj po svojih močeh skrbel za lačne in prezeble ptičke. Društvo za varstvo in rejo ptic pevke ima pa še poleg gornjih nakazil predviden znesek Din 2000, ki se uporablja za nabavo krme za lačne želodčke naših krilatih prijateljev.

Iz teh sicer malih podatkov lahko razvidimo, da ima Ljubljana lep krog ljubiteljev ptic, katerih število pa stalno narašča tako, da bomo sčasoma res kos prekriti račune vsem onim, ki se hočejo na trgovski način okoristiti z našimi ptički pevci.

Pokažimo, da je naša srčna omika takšna kot pri visoko kulturnih narodih in če Japonci in Afričani ne puste več izvažati svojih lepih in koristnih ptic, je naša sveta dolžnost, da tudi mi to preprečimo s tem, da prijavimo vsakogar ki lovi in prodaja domače ptice. V mestu najbližjemu stražniku ali upravi policije, lahko se pa naznani vsakogar tudi s stvarnimi podatki Društvu za varstvo in rejo ptic pevke v Ljubljani. Poljanski nasip 16, I. nadst., (mestna hiša), na deželi pa šolskim upraviteljem ali pa našim vrtnarjem ozornikom.

Naj bodo naši ptički pri nas doma in pa predvsem na prostem in ne pustimo, da bi jih lovili in delali z njimi kupčije razni brezsrčni in lahkomišelniki trgovci s pticami, posebno še, ker vsi želimo, da zore na našem sadnem drevju zdrava jabolka in drugo sadje. J. K.

Iz Novega mesta

— Šolsko leto na banovinski kmetijski šoli na Grmu se je zaključilo dne 29. oktobra ob 10. uri dopoldan. Izpite je nadziral ravnatelj šole g. inž. Ivo Zupanič. Po primernem nagovoru, ki ga je imel ravnatelj z avdita, so se učencem, 26 po številu, razdelila spričevala. Uspeh je bil sledeči: Z odlično so absolvirali tri učenci: Debeljak Pavel iz Srednje vasi, srez Kranj, Franc Povšnar iz Zgornje Kokre, srez Kranj, Ludovik Slak iz Dobrave pri Trebnjem, srez Novo mesto. S prav dobrim uspehom je izdelalo 14 učencev. Z dobrim uspehom je izdelalo 8 učencev. Z zadostnim 1 učencev. Vsi učenci obetajo, da bodo dobri gospodarji in zavedni kmetovalci. Novo šolsko leto se prične 8. t. m.

Magazin

TEOKAROVIC,
Ljubljana, Gradišče št. 4
javlja, da je dobil iz tovarne sledečo brozjavko:

„Prodajajte zopet po starih nizkih cenah.“

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Cetrtek, 3.: Gospa Inger. A.

Petek, 4.: zaprto.

Sobota, 5.: Veseli vinograd. Premijera, izv.

Ibsenova drama Gospa Inger se ponovi drevi v naši drami ob 20. uri za red A.

Veseli vinograd. Premijera te sijajne veseligrade bo v soboto dne 5. t. m. v drami. V treh dejanjih se razpleta življenje bogatega vinogradnika Vehe od popoldneva do rane zore, ki pozdravi tri nove pame. Vlogo Vehe kreira g. Levor. gostilničarja Majerja g. Cesar. Veseligrada, ki je dosegla povsod največji uspeh, bo brez dvoma tudi pri nas zanimala. Vstopnice so v predprodaji pri dnevnih blagajni v operi. Predstava je izven abonmaja.

OPERA

Začetek ob 20.

Cetrtek, 3.: Začuden v tri oranje. C.

Petek, 4.: zaprto.

Sobota, 5.: Hlapec Jernej. B.

Današnja prva vprizoritev Prokofjeve opere »Začuden v tri oranje« v letošnji sezoni bo v vsakem oziru izvrstna dovršena predstava. To je dokazala sinočnja generalka, ki sta jo vodila kapelnik g. Niko Strišar in režiser prof. O. Šest. Prokofjeva opera »Začuden v tri oranje« je brezdvomno ena najboljših oper, kar jih je po preveranju izšlo. Predstava se vrši za red C.

V soboto 5. t. m. ponovi naša opera Hlapec Jernej za red B v običajni za-

S strihninom

se je zastupila

Ljubljana, 3. novembra.

Pomlad in jesen sta sezoni samomorov. Prehod iz enega letnega časa v drugega, od zime na pomlad ali pa od jeseni na zimo posebno hudo učinkuje na živčno strte ljudi, ki se v to nikakor ne morejo zvesti. V takem primeru vidijo edini izhod v begu iz življenja. Ta pojav je značilen zlasti za meseca maj in november. Statistike dokazujejo, da je v teh dveh mesecih največ samomorov. Tudi Ljubljana v tem pogledu ni izjema. Letos smo imeli v maju celo vrsto samomorov, zadnje dni pa zopet razsaja samomorilna epidemija. V tork smo poročali o tragediji mladiškega paznika Benedika, večeraj zjutraj so v bolnico sprejeli samomorilnega kandidata Ivana S., ki si je prezel žile na rokah, popoldne je pa podlegla zastupljenju s strihninom 26-letna šivilja Ida Pucova.

Mladenka je stanovala na Kavski cesti št. 5 v Šiški. Večerao okrog 16. so jo našli domači na divanu zvijajočo se v silnih krčih. Govoriti ni mogla več, samo srepo je zrla predse. Na pomoč so pozvali reševalno postajo. Reševalni avto jo je hitro prepeljal v bolnico. Tam so ugotovili, da se je zastupila s strihninom. Zdravniki so ji izprali želodec in ji dali injekcije protistrupa, pa je bil ves njihov trud zaman. Ida je zavržila preveč strupa in je okrog 18.30 v stražnih mukah umrla.

Vzrok obupnega dejanja ni znan, baje gre za nesrečno ljubez, po drugi verziji je bila pa Pucova nezdravljivo bolna. Dekle si je reklo, če hotelo končati življenje. Prezrejala si je žile na rokah in je izgubila precej krvi, a so ji zdravniki rešili življenje. Pokojna je bila mirna in simpatična mladenka, doma je bila z Brezovice pri Ljubljani.

Iz Celja

—c Koncert učiteljskega pevskega zbora. V nedeljo 6. t. m. prireditelj UPZ v dvorani Ljudske posojilnice v Celju ob 16.30 koncert pod vodstvom Srečka Kumarija. Na sporedu so sledeče skladbe: Duhovni stiki od M. Tajčevića, Pod jorgovanom od P. Krestića, Muha i komarac od M. Milojevića in narodne pesmi iz Prekmurja J. Slavenskoga. Od slovenskih skladateljev so zastopani: E. Adamčič z obdelanimi narodnimi pesmami in s skladbo, ki je povsod doživela največje priznanje Potkan ples, nadalje Lajovic Anton s skladbami: Bolet je kovač, Zeleni Juri (sopran solo poje gđ. Mara Pirčeva, učiteljica na II. ljubljanskem osnovni šoli) in Medved z medom. Vsem poslušalcem bo pa brezdvomno najzanimivejša točka sporeda Pesem o snbi mumi, komponirana od Slavka Osterca. Z zborom potuje tudi skladatelj g. E. Adamčič in Slavko Osterc,

ki hosta prisostvovala koncertu. Predprodaja vstopnic se vrši pri tvrdki Gorčar in Leskovšek. Zbor dospe iz Maribora, kjer ima prejšnji dan koncert, v nedeljo popoldne ob 16. uri. Po koncertu bo prijateljski sestanek v hotelu „Union“.

—c Zadnje partije hmelja v Savinjski dolini so bile te dni prodane po 40 Din kg. Za lanske hmelj so plačevali 6 Din za kilogram.

—c Tujski promet nazadnje. Dočim je lani v oktobru obiskalo Celje 973 tujcev, jih je bilo v prejšnjem mesecu samo 734, in sicer 561 Jugoslovenov in 173 inozemcev.

—c Legitimacije za vožnjo v Maribor na manifestacijski shod JRKD, ki bo v nedeljo 6. t. m. ob pol 10. dopoldne, se dobe v celjskem srezu pri predsednikih in tajnikih organizacij JRKD.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 3. novembra, katoličani: Just, Hubert, Bogomil; pravoslavni: 21. oktobra

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Pesem noči.
Kino Ideal: Laži na plaži.
Kino Dvor: Moderni Casanova.
ZKD: „Singa“ ob 14.15 v kinu Matic.

Ženske vzgojno in podporno društvo „Mladika“: Občni zbor ob 18., Beethovnova ulica 2.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Sušnik, Marjini trg 5 in Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

Lilian Harvey

dražestna, vesela, razposajena, skratka ljubljanka vse filmske publike

Willy Fritsch Willi Forst

temperamenta — vedno vesela dvojčka sreče!
Ta bleščeča trojica iz zdrav humor PAULA HÖRBERGERJA

v najslajši letošnji Ufni opereti

Plavi sen

Muzika in šlagerji:

WERNER R. HEYMANN

Jutri premiera!

*

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Pri hemoroidni bolezni, zagatenju, natrganih črevih, abcesih, sečnem pritisku, odebelih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi in prsih, hudem srčnem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice vedno prijetno olajšanje, čisto tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni svetujejo v mnogih slučajih, da naj pijejo taki bolniki vsak dan zjutraj in zvečer pol čaše »Franz Josefove« vode, »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Nista se razumela.

V gostilno pride fant in zakliče natakarju: Brž mi prinesite pivo, dekleta pričakujem.

— Kakšno? Črno?

— Kaj Vas pa to briga!

Logično.

Učitelj: Ženska krstna imena nastanejo večinoma iz moških, ki jim pridegemo a ali ina. Recimo Avgusta iz Avgust, Viljemina iz Viljem, Karolina iz Karol. Povej mi, Janezek, en tak primer.

Janezek malo pomisli in odgovori: Katarina iz katar.

Pred sodiščem.

Obtoženec med razporem svojemu zagovorniku: Gospod doktor, kako dolgo bo pa še trajala ta reč?

— Zame dve uri, za vas pa takole okrog dveh let.

Dober zaslužek.

— Po dobri kupčiji pride mož domov in pravi ženi: Ženica vrzi v akvarij našim zlatim ribicam še nekaj mravljičjih jajčec, danes hočem videti okrog sebe same vesele obraze.

Taki so možki.

Vlomilec se splazi ponoči v stanovanje petične stare device.

— Pomirite se, draga gospodična, saj hočem samo vaš denar!

— Ah, taki ste vsi možki! — vzdihne stara devica.

Sožalje.

— Dovolj, da ti izrazim globoko sožalje, dragi prijatelj.

— Kaj se je pa zgodilo?

— Moja žena je kupila nov klobuk in hoče jutri obiskati tvoko ženo.

Dnevne vesti

— Akcija brezposelnih inženjerjev. Zveza inženjerjev v Zagrebu je prejela od Udruga jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov sekcija Zagreb, dopis, ki je v njem rečeno, da je položaj našega inženjerskega podmladka naravnost obupen. Samo v savski banovini se je prijavilo 112 brezposelnih inženjerjev, rednih članov združenja. Industrija pa zatrjuje, da nimamo domačih strokovnih moči. Naše gospodarstvo si ne bo moglo vgojiti domačega kadra strokovnjakov, če ne bo moglo zaposliti domačega inženjerskega podmladka. Dopis je podpisalo več brezposelnih inženjerjev, ki so pripravljeni brezplačno prakticirati.

— Iz odvetniške službe. Odvetnik v Ljubljani dr. Konrad Vodusek je 29. oktobra umrl. Začasnega prevzemnika njegove pisarne je določila advokatska komora odvetnika v Ljubljani dr. Božidarja Voduseka.

— Notarske vesti. Notar na razpoložanju Ivan Hanzl je prenehal poslovati 31. oktobra v Velikih Laščah in prišel poslovati kot novopostavljeni notar v Velikih Laščah 1. novembra. Notar dr. Josip Krevl je prenehal poslovati kot vršilec dolžnosti javnega notarja v Ljubljani in prišel 2. t. m. poslovati kot novopostavljeni notar v Ljubljani. Notar dr. Ivan Stojan je končal 31. oktobra svojo službo kot notar na razpoložanju v Ljubljani in kot vršilec dolžnosti javnega notarja v Celju in je nastopil 1. novembra službo kot novopostavljeni notar v Celju.

— Iz zdravniške službe. V imenik Zdravniške zbornice za dravsko banovino je bil vpisan zasebni zdravnik v št. lju v Slovenskih gorah dr. Gottfried Kutscher.

— Hrvaški planinci na Sveti gori. Hrvaško planinsko društvo »Runolista« priredi v nedeljo za svoje člane skupni izlet na Sveto goro.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 87 z dne 2. t. m. objavlja pravilnik o pobiranju taks v korist osrednjega pokojninskega sklada članov gledališč kraljevine Jugoslavije, izpremembe in dopolnitve uredb o draginskih dokladah državnih vpokojencev, pristop Portugalske h konvenciji o nočnem delu žensk in h konvenciji k nočnem delu otrok v industriji, ratifikacija mednarodne konvencije za pobijanje ponarejanja denarja, Kolumbijska ratifikacija mednarodne pogodbe o opij, Brazilija, ratifikacija zapisa o prepovedi, da se uporablja v vojni dušilivi in podobni plini in bakterijolozska sredstva, Švica, navodila za poslovanje banovinske čitalnice deteljnega semena v Ljubljani in razne objave iz »Službenih Novin«.

— Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 15. do 21. oktobra je bilo v dravski banovini 61 primerov tifuznih bolezni, 107 griže (umrli 4), 90 škrlatink, 85 ošpic, 198 davice (umrlo 6), 49 dušilivega kašlja, 28 sena, 29 otrpjenosti tilnika, 3 otrošnje vročice (umrli 1), 2 krčevite odreenlosti in 1 vraničnega prisada.

Sen naših dni!

Plavi sen

JUTRI PREMIERA!

— Razpisane službe banovinskih cestarjev. Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje na osnovi § 31 zakona o banski upravi tri službena mesta banovinskih cestarjev v območju sreskega cestnega odbora v Ljubljani, in sicer: eno mesto za progo št. 51 Vič-Dobrova-Polhov gradec-Mala voda od km 14 do km 16 in odcep ceste Polhovgradec-Orni vrh od km 0.0 do km 5, eno mesto za progo št. 51 Vič-Dobrova-Polhov gradec-Mala voda od km 16 do km 23; eno mesto za progo št. 57 Suha-Jeperca-Smednik od km 6 do km 9,714, za progo št. 176 Medvođe-Mavčice od km 0.0 do km 1,900 in za progo št. 177 Medvođe-Sora od km 0.0 do km 3,465 ter za dovozno cesto na postajo Medvođe 120 metrov, skupno 9.199 km. Prošnje je vložiti do 25. t. m. pri sreskem cestnem odboru v Ljubljani.

— Razstava sadja in deželnih pridelkov v Rotterdamu. Jugoslovenska trgovska agencija Rotterdam Direk Hofstraat 34b, namerava organizirati od 20. novembra do 7. decembra veliko razstavo sadja in deželnih pridelkov in se v to svrhe obrača na vse zainteresirane z vabilom, da se razstave s svojimi pridelki udeležijo. Pošiljke je poslati na naslov Jugoslovenska trgovska agencija, Rotterdam, Direk Hofstraat 34b, dopise pa na sekretariat Jugoslovenske trgovske agencije, Den Haag, Populiersstr. 4.

— Za mrtvega proglašeni. Okrožno sodišče v Mariboru je uvedlo postopanje, da se proglasi za mrtvega industrijski delavec Franc Šega iz Ravnega dola na Dolenjskem, ki se je 1. 1913 izselil iz Ptuja v Ameriko, od koder že od 1. 1916 ni pisal.

— Prepoved zahajanja v krme. Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi je prepovedalo Ignacu Zaliku iz Male Polane zahajanje v krme za eno leto.

— Versko zakladno lovišče pri Sedmerih jezerih. — Komna — Govnač in pri Jezeru z vsemi enklavami na področju šumske uprave v Bohinjski Bistrici se bo oddajalo 14. t. m. pri direkciji šum v Ljubljani na ustni licitaciji v enoletni zakup.

— Oddaja restavracijskih in obratnih prostorov v najem. Banovinsko zdravilišče Rogaska Slatina odda v najem za pet let restavracije in kavarne v Zdraviliškem domu. Novo švicarijo, Staro švicarijo v Zagrebškem domu in slaščičarno v Zagrebškem domu. Pismene ponudbe je treba vložiti do 10. t. m. pri direkciji zdravilišča.

— Konkursi in prisilne poravnave. Društvo inženjerjev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za čas od 21. do svetega

31. oktobra sledečo statistiko (število v oklepaju se nanašajo na isto dobo preteklega leta): Otvorjeni konkursi: v dravski banovini 3 (2), v savski banovini 4 (5), v primorski banovini 1 (1), v drinski banovini 2 (—), v zetski banovini 2 (2), v dunavski banovini 2 (5), v moravski banovini — (1), v vardarski banovini 1 (2), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (—). Otvorjene prisilne poravnave izven konkursa: v dravski banovini 4 (2), v savski banovini 7 (11), v vrbski banovini 1 (—), v primorski banovini 1 (2), v drinski banovini 1 (4), v dunavski banovini 3 (5), Beograd, Zemun, Pančevo — (2). Odpravljene konkurzi: v dravski banovini 3 (5), v savski banovini 2 (2), v primorski banovini 1 (—), v drinski banovini 1 (3), v zetski banovini 2 (—), v dunavski banovini 7 (1), v moravski banovini 2 (4), v vardarski banovini 2 (1), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (1). Odpravljene prisilne poravnave izven konkursa: v dravski banovini 10 (8), v savski banovini 2 (5), v primorski banovini 1 (—), v drinski banovini 4 (3), v zetski banovini 3 (—), v dunavski banovini 8 (9), v vardarski banovini 1 (1), Beograd, Zemun, Pančevo 3 (—).

— »Vdova Rošinka« v Beogradu. Društvo Cankar priredi v soboto dne 5. novembra ob 20.30 uri v Českoslovaškem domu v Beogradu, Garašanihova ul. 39, igro »Vdova Rošinka« v režiji g. Kosmaka. Igro je spisal Ovetko Golar; dejanje se godi na Gorenjskem. Za igro so nabavljene originalne gorenjske narodne noše. V Beogradu živijo Slovenci so vabljeni, da posetijo predstavo. Vstopnina od 3 do 20 Din.

— Tovarna kvasa v Mengšu. Finančni minister je dovolil Alojziju Kancu iz Mengša ustanovitev tovarne kvasa v Mengšu, toda s tem, da nima pravice proizvodnje spirita.

Sen naših nad!

Plavi sen

Jutri ELITNI KINO MATICA!

— Jablana drugič obrodila. Na vrtu Brane Mića v Pivlju je jablana letos že drugič obrodila. Jabolka so nekoliko drobnejša, drugače pa razvita normalno.

— Dobave. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. t. m. ponudbe glede dobave telefonskega in telegrafskega materiala. — Pogoj so na vpogled pri istem oddelku. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 7. t. m. ponudbe glede dobave 1000 kg svinjske masti; do 14. t. m. pa glede dobave 20 litrov črnila in 5 litrov rdečila ter glede dobave 20.000 komadov dopisnic za aviziranje odpravljenih vagonov premoga. — Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in hladno, zjutraj megleno. Včeraj je bilo deževno samo v Beogradu in Sarajevu, drugod pa večinoma lepo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu in Skoplju 13, v Mariboru in Zagrebu 10, v Beogradu 8, v Ljubljani 7, v Sarajevu 6 stopinj. Davi je kazal barometra v Ljubljani 774.7, temperatura je znašala 0 stopinj.

— Prva vožnja s kolesom — v smrt. Včeraj zjutraj se je pripetila v Sovetih pri Zagrebu smrtna nesreča. 24letni kmetovalec Tomo Pastšek se je prvič peljal s kolesom, pa je zavozljal v tovarni avtomobil in si razbil glavo, tako da je kmalu izdihnil.

— Slatinski krvnik Vančura je bil obesen. Včeraj so v Osijeku razglasili smrtno obsodbo Ivanu Vančuri, ki je bil obsojen na smrt zaradi dvojnega zahrbtnega umora. V noči od 3. na 4. februarja je umoril železniškega čuvaja Jakoba Kumele in njegovo ženo Marijo na železniški črtni med Podravskim Slatnikom in Slatkojcem. Mirno je prišel odgovorec v sodno dvorano in ko so ga vprašali, če je razumel smrtno obsodbo, je tiho odgovoril, da jo je. Na vprašanje ali hoče duhovnika, je po kratkem oklevanju petrdil. Prosil je še, naj bi ga obiskal oče, obisk žene in otrok je pa odklonil. Krvnik Hartl je prišel v Osijek že v torek zvečer, davi ob 6.30 je pa opravil svoj posel. To je v Osijeku že njegova šesta justifikacija. Hartl je obesil tudi člane čarugine in Pripičeve tope.

Sen sreče!

Plavi sen

JUTRI PREMIERA!

— Dva litra vina za kilogram kruha. S 1. novembrom so tudi šibeniški peki podražili kruh, ki stane zdaj črni 3, beli pa 4 Din. Podražilo se je tudi meso in sicer za en Din pri kilogramu. Podražitev kruha je zlasti občutno prizadela kmete, ki jim je edini pridelek vino. Za dva litra vina dobi kmet komaj 1 kg kruha.

Danes idrijski žlikrofi, jutri v petek morske ribe

tunini, brodeto, dobra kapljica, nova portugalka in druga pristna bela štajerska vina ter kraški teran.

Gostilna PRI LOVCU Rimska št. 24 • Bleiweisova

Iz Ljubljane

— Iz Komemoracija za dr. Oražnom. V spomin na velikega dobrotnika dijaštva so priredili akademiki Oražnovskega doma na pokojnikovem grobu pri Sv. Krištofu ob 15. žalno komemoracijo. Pevski zbor je najprej zapel žalostinko »Blagor mu«, nato je pa imel kratek spominski nagovor akademik medicince Horvat, ki je povdarjal, da je dr. Oražem sam zrastle v težkih razmerah, kot akademik se je večkrat težko boril za obstanek. Tega se je vedno zavedal tudi v poznejših letih in zato je dijaštvu rad pomagal. Nikdar ni vedela njegova levica, kaj dela desnica. Plemeniti dobrotnik se je tudi v svoji oporoki spomnil dijakov, ki jim je zapustil krasno ustanovo — dom, ki se imenuje po njem. Slava njegovemu spominu!

— Iz Popularna šentjakobska knjižnica se preseli na Kongresni trg, v hišo Slovenske Matice, kjer sta bili doslej učilnici Trgovske šole. V 1. nadstropju so podrli zid, da je iz dveh prostorov nastala lepa, velika dvorana, ki je kot nalašč za knjižnico. Lokal je tudi primeren, ker je sredi mesta. Dosedanji prostori šentjakobske knjižnice so bili tako temni, da bi bili primerne le za skromno trgovnico. Nihče bi ne mogel verjeti takoj, kakšno knjižno bogastvo je nakupljeno v temem prostoru. Sleherni mora biti zdaj vesel, da je ta knjižnica dobila primerne prostore, saj je njeno delo za našo kulturo zelo pomembno — prave pravice si dandanes ne moremo misliti brez knjižnice.

— Iz V priznanje mestnemu cestnemu nadzorstvu je treba naglasiti, da se mestne ceste zelo razlikujejo od cest, ki so pod drugo upravo. Netakovane mestne ceste so kolikor toliko vedno urejene, česar pa ne moremo zlasti trditi za Tržaško cesto, ki je ona najprometnejša, pa tudi ena najbolj zanemarnjenih cest. Blato, ki ga postregajo s cestišča, obleži v cestnem jarku, dokler ga ne odnese ploha, ali se pa povsem posuši. Zaradi tega se ne more odtekat voda ter cesta trpi še bolj. Ob slabem vremenu pešci ne morejo prekorajiti ceste brez žrtve in tudi do tramvajskih postajališč ne pridejo srečno brez akrobatske spretnosti. Škoda, ki jo trpe pešci na račun slabe ceste, je seveda nezgata v primeri s škodo, ki jo trpi cestni promet (kar tudi ni brez pomena za tujski promet) in ljudje niti s takšno nevoljo ne plačujejo za ceste vseh mogočih doklad, s kakršno prenašajo križe in težave zaradi blatne ceste. Na Glincih tudi ne slede zgledi našega cestnega nadzorstva, kjer ljudje pogrešajo pesek zlasti na cestnih prehodih. Toda viška občina je rešna in se ji takšen greh lahko odpusti, težko je pa spregledati vedno zanemarjeno Tržaško cesto, ki bi morala biti že zdavnaj tlakovana — že zaradi tobačne tovarne, ki je ob nji.

— Iz V Keranikovih ulici, ki so jo začeli nedavno razširjati, že fundirajo cestnišče. Ulica bo tako dovolj razširjena, ker ne bo v nji posebno živahnega prometa, zlasti še, ker ostane proti Dvorkovi ulici še zaprta. Vajenski dom, ki ga graje v tej ulici, bo te dni dograjen do strehe. Najbrž bo ulica kmalu izdana, ker je ob nji še več lepših parcel, ki jih doslej niso mogli izrabiti zaradi nerazširjene ceste.

— Iz V Gledališki stolbi je že vse pripravljen, da začne polagati stopnice iz umetnega kamna na zbetovano podlago. Zdjaj bi delavci lahko nadaljevali delo za Gerberjevo stopnišče, če bi ne bila že tako pozna stavbna sezona. Baje namerava jo nadaljevati delo spomladi. Stopnice v Gledališki stolbi bodo pa seveda položili še letos. Če bo šlo vse po sreči, bomo imeli poletje že krasno promenado na Dvornem nasipu, ki je pa že zdaj prehod, a se ga ljudje še niso navadili.

— Iz Regulacija Gajeve ulice je postala že aktualna, saj so palače Pokojninskega zavoda že dograjene, padla je umazana »Domovina« in začeli so graditi stanovanjske hiše na Dukičevih parcelah. Na mestnem gradbenem uradu se seveda že delj časa pečajo z regulacijo Gajeve ulice ter so že izdelali za njo načrte. Regulacije tako važne ulice, ki postane res vele. mestna, čim bo zazidana, pa ne morejo odpraviti z dnevnega reda z enkratno potezo ter je treba precej študija, kar se pa morda lažje ne zdi. Danes dopolne se je sestala komisija gradbenega urada v Gajevi ulici, ki je vprašanje re regulacije obdelala temeljito na licu mesta.

— Iz Še včeraj so vozili avtobusi na pokopališče. Promet seveda ni bil tako živahen, kot na vse svete, vendar je pa bilo vseeno še precej ljudi, ki so se spominjali pokojnikov ter jih obiskali včeraj, na dan, ki je po koledarju oficijelno dan vernih duš. Da je bil avtobusni promet te dni tako živahen, je razvidno iz tega, da so vse tarne. No, kljub temu nihče ne trdi, da je kaj prida zaslužil, avtobusni podjetniki tožijo, da je bila prebuda konkurenca.

— Iz Sadni sajem v Ljubljani ob 5. do 7. t. m. v paviljonu J. na velesejmi bo bogato založen z živim živalskim sadjem. Sadje bo napredaj enotno pakovano v zabojih ameriškega tipa, s povprečno 20 kg vsebine.

— Iz Danes še zadnjikrat, Ingač, jutri Tauberjeva »Pot k slavici«. ZKD predvaja danes ob 14.15 zadnjikrat film »Ingač«, ki nam kaže epično življenje pragozila, v prvi vrsti pa lov na gorile. Film, ki se odlikuje po velenapetih prizorih, zanimivi vsebini in čarobnih posnetkih, toplo priporočamo. Jutri in v soboto, tudi ob 14.15, bo pa predvajala ZKD na epično željo občinstva nepoznano filmsko delo »Pot k slavici« z Richardom Tauberjem v glavni vlogi. Oba filma predvaja ZKD v prostorih Elitnega kina Matice.

— Iz Operni pevec Boris Popov priredi v ponedeljek, dne 7. t. m. samostojen koncert v Filharmonični dvorani. Kdor je enkrat slišal Popova, ga mora visoko ceniti in spoštovati kot pravega pevca-umetnika. Njegov koncert obsega v prvi vrsti ruske pesmi in arije, nastudiral je Gerbi-

čvo »Pojdem na prejo« in nekaj španskih pesmi. Na klavirju ga bo spremljal kapelnik dr. Švara. Vstopnice se doba v Matični knjižarni.

— Iz Prodavanje o Kavkazu. SPD je povabilo odličnega dunajskega alpinista g. Hansa Slezaka, ki bo v torek dne 8. t. m. predaval v dvorani Delavske zbornice o svojih turah na Kavkazu. Hans Slezak je bival okroglo 5 tednov v kavkaških gorah ter ob tej priliki napravil 10 prvenstvenih tur v dveh, do takrat nepoznatih skupinah tega posorja. Med drugim se je kot prvi povzpel na smučeh na Elbrus (5620 m), najvišjo goro na Kavkazu. Predavatelj bo pokazal tudi celo vrsto sklopčnih slik, ki jih je sam posnel tekom svojega potovanja. Opozarjamo planince na to zanimivo prireditev, ki jim bo nudila pogled v divni gorski svet Kavkaza, ki je zlasti v povojnih letih postal cilj odličnih svetovnih alpinistov.

— Iz K poročilo o spominski svečanosti pri Sv. Petru. Včerašnje poročilo o tej spominski svečanosti izpopolnjujemo v toliko, da je bilo tudi pevsko društvo »Sava« iz Ljubljane, govoril je pa podpredsednik skupine bojevnikov Ljubljana-Moste g. Kozina in ne tajnik osrednjega odbora Zveze bojevnikov g. Rozina.

— Iz V sokolskem domu v šiški se ponovno drvi ob pol 20. protituberkulozno in protialkoholno predavanje s filmom »Dva brata«. Predava br. dr. Ciber. Vstop prost.

— Iz Martinovanje šentpeterskih CM podružnic v Ljubljani je 5. t. m. v restavraciji glavnega kolodvora. Začetek ob 8. zvečer. Godba, srečolov, licitacija goske itd. Vabljeni vsi! 577-n

— Iz Čajanka trgovskih nameščencev ZPNJ v soboto, 5. novembra v veliki dvorani hotela Union. 578-n

— Iz Jadranska straža — Ljubljana bo imela svojo tradicionalno prireditev v slovenskih narodnih nošah dne 7. januarja 1932 v unionski dvorani v Ljubljani. Naprošajo se vsa društva, naj izvolijo to vpoštevati in opustiti na omenjeni dan morebitne svoje prireditve.

— PK Skala obvešča vse člane in članice, da se bo vršil v petek 4. t. m. ob 20 uri v klubskem lokalu v palači Grafika 11. levo tretje interno predavanje Odbor.

— Iz Pripravljalni odbor »Šentjakobskega pevskega društva« vabi na ustanovni občni zbor, ki bo v soboto, 5. t. m. ob 20. uri pri g. Marencetu na Dolenjski cesti. Vabljeni!

— Iz Kavarna Tabor. Danes koncert. Prvovrstni šramel. 576-n

— Iz Otroške nogavice, rokavice in razne pletenine, kupite dobro pri tverdi Karničnik, Stari trg 8.

Danes zadnjikrat

ob 4., 1/8 in 1/10 zvečer

najsilnejši velefilm te sezone!

PESEM NOČI

Poje najslavnejši sodobni tenorist

JAN KIEPURA

Kdor hoče imeti užitek slišati sijajnega pevca, naj si ogleda danes ta film!

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Z Jesenic

— Sokolski dramski odsek je vprizoril v nedeljo in na praznik, obrakrat ob 8. zvečer, krasno dramo »Sveti plamen«. Vsi igralci so podali svoje vloge mojstrsko. briliarali pa sta sestri Ivanka Ferjanova kot mrs. Tabret in Majda Kramaršičeva kot Stella. Obe sta podali svoji vlogi tako dovršeno, da bi z njima lahko z uspehom nastopili na poklicnih odrih in bi lahko zadovoljili tudi stroge kritike. V sestri Kosovi smo odkrili dober igralski talent. Sestra Waylandova se je v vlogi popolnoma vživela in jo podala tako naravno, da si je na mah pridobila simpatije publike. V splošnem je igra izborna uspeša. Režiral jo je br. Franjo Klavara. Igralce je mojstrsko maskiral br. Potrata, razkošno scenografijo pa je napravil br. Jože Čebulj. Predstava je bila obkramat zelo lepo obiskana. Občinstvo je bilo z igro izredno zadovoljno.

— Sokol se temeljito pripravlja na te. lovsko akademijo, ki se bo vršila v soboto 5. t. m. ob 20. uri na Sokolskem

ODOL ohranjuje zobe čiste, snežnobeleste in ima slasten, osvežujoč okus.

odru. Spored akademije je zelo pester in izbran. Večino točk je nastudiral in izvedel br. Tone Buh, ki je v takih stvarih pravi mojster. Zenski naraščaj nastopi v simboličnih vajah z grabljicami, moški naraščaj s prostimi vajami v četvorkah, članice v krasnih skupinskih plesih, člani in članice v skupinskih vajah, člani še posebej s posebnimi skupinskimi vajami. Ti oddelki nastopijo v posebnih kostumih. Nastopi tudi vrsta telovadcev na drogu, med katerimi bo pokazal naš prvak br. Janko Pristov svojo tekmovalno vajo na drogu, s katero je nastopil pri tekmah v Pragi, ter s svojo poljubno prosto vajo ob spremljevanju klavirja. Vezbanje vseh oddelkov in skupin je dalo našim prednjakom mnogo truda, zato smemo pričakovati, da bo občinstvo kakor tudi članstvo docela napolnilo dvorano. Ker je spored zelo lep in pester, pričakujemo udeležbo tudi od sosednih bratskih društev, ki bodo najlepše točke lahko uporabili ob priliki svojih akademij in notranjih javnih nastopov.

Usodne posledice oglasa

Porota v Camberwellu je obravnavala te dni samomor dveh zaljubljenec, ki sta se seznanila potom inserata, glasečega se: »Gospodje, ki se hočejo seznaniti z damo v svrhu skupnih izletov z avtomobilom, naj se obnejo na...« itd. Čez nekaj dni so pa našli v neki hiši v Brixton-Hillu s plinom zastrupljenega 50 letnega lastnika garaže Francis Wilsona in 45 letno Jeanetto Moseleyovo. Njen svak je pravil, da je prispela svakinja predlanskim v Anglijo s svojo hčerko Doris. Njen mož je v Avstraliji in je pošiljal svoji ženi denar, kolikor ga je pač mogel prihraniti. V oktobru je prišlo priporočeno pismo z dvema čekoma na štiri funte sterlingov za ženo in šest funtov za hčerko. Žena je dvignila denar na oba čeka, hči jo je pa ovadila.

Žena je morala na policijo, kjer so jo pridržali 10 dni. Hčerka je komisarju solznih oči zatrjevala, da je storila ta korak proti materi samo zato, da bi jo prisilila prekiniti ljubavno razmerje z Wilsonom, ki ga ni smatrala za poštenjaka. Zadeva je prišla pred poroto, kjer je bilo prečitano pismo samomorilcev in pa pismo matere, ki prosi hčerko, naj ji odpusti. Samomorilca sta v poslovnih pismih izrazila željo, naj bi ju pokopali v skupni grob.

Mnogo potomcev

Angleški listi so poročali te dni o čudnem rekordu, ki ga je dosegel 77letni upokojeni oskrbnik Richard Lakehurst, ki ima 15 sinov in hčera, 43 vnukov in dva pravnuka. Zdi se pa, da ima več pravice do rekorda glede potomcev 88letni Sam Smy v Oxfordu, ki ima sicer samo 12 otrok, zato pa 89 vnukov, 99 pravnukov in 3 prapravnuke.

Pa niti on ne more trditi, da je v tem pogledu prvi na svetu, kajti pojavil se je še tretji mož, ki bi rad imel svetovni rekord glede potomcev. V šoli v Lindseju v Essexu sta namreč praznovala te dni zlato poroko zakonca John in Sara Stock, on je star 76, ona pa 75 let. Čestital jima je prišlo 5 sinov in 6 hčera s 33 vnuki in odgovarjajočim številom pravnukov.

Nedeljski lovec.

— Pomisli, dušica, danes sem ustrelil sedem zajcev.

Žena: Beži no, to ni mogoče, saj si imel s seboj samo 50 Din.

V šoli.

— Gospod učitelj, kaj pa je to, prosim, dolžnik?

— Dolžnik je človek, ki mora vrniti denar.

— Kaj je pa upnik?

— To je pa človek, ki misli, da bo denar dobil.

Tužnim srecem naznanjam, da je moj ljubljani soprog in stric, gospod

Anton Zor,

UPOKOJENEC TOBAČNE TOVARNE

dne 3. t. m. po dolgem mukopolnem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, mirno preminul.

Pogreb bo v petek, dne 4. novembra 1932 ob 4. uri popoldne ob doma žalosti, Tržaška cesta šte. 22, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 3. novembra 1932. APOLONIJA ZOR, soproga

R. Desončič

92

Prokletstvo ljubezni

Roman

Rahločuten kakor vedno je hotel prihraniti nesrečni ženi bridko razočaranje, ki seveda ni bilo izključeno. Kaj ni bilo možno, da se je zmotila misleč, da je srečala Carmen in njeno moža?

Morda se je oženil Robert d'Alboize z drugo, pa je pozabil na svojo ljubico in napravil križ čez preteklost, čez prelepe sanje, ki so se pa razpršile v nič.

Kaj bi ga torej brigala Helena in njena po krivem omadeževana čast? Kdo bi mogel zahtevati od njega, naj poskrbi, da bo dokazana Helenina nedolžnost?

Če se je res oženil, ga vprašanje Helenine usode pač ne bo zanimalo. Ali je še imel pisma, ki jih je bil obljubil Heleni, ko se je mudila v Toursu, usodna pisma, ki jih je bil najbrž pozabil odposlati ali pa jih je kljub svečani obljubi pridržal? Morda jih je pa sežgal.

Videč polkovnika in njegovo ženo, kako sta planila vsa iz sebe v sobo in ga solzljivi oči obsula z vprašanji, je pa Paul takoj spoznal, da je bil njegov strah neutemeljen.

Prečudno naključje, igra usode, kakršna se pripeti zelo redko; Robert je torej Carmenin mož!

Ali pa vesta za strašno nesrečo, ki sta jo sama zakrivila? Če vesta, zakaj nista napravila neznosnemu življenju svojih žrtev konec ali vsaj zmanjšala zla?

Ali sta vedela, kaj se je zgodilo z Ramonom de Montlaurem? Če sta vedela, zakaj mu nista odprla oči, zakaj sta ga pustila živeti v grozni zmoti? — Helena?... Gospod!... Kje je Helena?... je kričala Carmen in srce se ji je krčilo v strahu, da ni prav slišala.

— V vasi nekaj milj od Pariza, — je odgovoril Paul Vernier.

— Hitimo tja!... In požurimo se, da jo dobimo doma!... Uboga, sveta mučenica!... Niti trenutka ne smemo zamuditi! Ah! Kako hrepenim pasti ji k nogam in prositi jo o odpuščanju za vse zlo, ki sva ji ga prizadejala.

In kmalu sta dirjala dva iskra vranca po cesti proti Moissetsu. Paul Vernier se je vračal z Robertom in Carmen k Heleni.

Spotoma je Robert pravil gostoma, koliko je Helena pretrpela že odkar jo pozna on.

Helena ni vedela, kam se je napotil njen prijatelj. Vsa potrta ga je pričakovala, bala se je in obup se je je loteval, obenem se je pa na tistem tolažila, da še ni vse izgubljeno.

Zaprta se je v salon, se umaknila zunanjemu trušču in zrla zamišljeno v peč, kjer so plamenčki lizali polena.

Kar je zaslišala v predsobi nagle korake. Zastor se je odgnil.

Začuli so se pretresljivi kriki. Kriki bolesti in radosti obenem. Krčevito ihtenje se je izgubljalo v izbruhih radostnega smeha.

Helena je počivala v objemu strmeče Carmen, Robertu d'Alboize, stoječemu pred njo, sta pritekli dve debeli solzi po zagorelem obrazu in njegova prsa so se krčevito dvigala.

Paul Vernier se je bil obzirno umaknil.

— Ti!... Ti!... je ponavljala Carmen z drhtečim glasom venomer.

— Draga sestra!... Nedolžna mučenica! — je šepetala Robert.

Helena, v nesreči nezmisljiva, ni mogla prenesti silnega čustva, ki ji je napolnilo srce. Zatislila je oči in se onesvestila.

Ko se je zopet zavedla, se ji je ustavil pogled na Carmen in Robertu. Hvaležno se je ozrla na oba, toda njen prvi krič je bil:

— Ramon!... Miček!...

— Ramon stane tu!...

— Torej sem rešena!... — je vzkliknila vsa srečna... Znano mu je, da nistem kriva! Naj le pride. Odpustim mu... Povejta mi, če me še ljubite!... Ah! Kljub vsemu zlu, ki mi ga je prizadejal, ga vroče ljubim.

— Ljubi te... je odgovorila Carmen. — Ljubi te vroče, kakor nekoč... toda...

— Kaj hočeš reči? — je vzkliknila Helena, videč, da sestra okleva.

— Ljubi te kakor nekoč, ni pa prepričan o tem, da se je zmotil... Ne da se prepričati.

— Kaj nista govorila z njim o tem? Kaj mu nista povedala vsega po pravici?

— Vse sva mu povedala, draga sestra. Poslušaj.

Robert in Carmen sta povedala ubogi ženi vse, kar se je količkaj tikalo njene strašne usode, povedala sta ji, kaj sta ta čas sama pretrpela, kako ju je pekla vest in kako nesrečen je Ramon.

Do dne, ko je Ramonu na materinem grobu vroče ljubezni ali usmiljenjem izvalilo priznanje, ki ga je Carmen slučajno slišala, so vsi mislili, da sta Helena in Miček mrtva.

Ramon je hotel, da bi živeli vsi v tem prepričanju, seveda v prvi vrsti sam. In vendar je bila ljubezni močnejša ogorčenja, ki ga je vzbudila v njem njena nezvestoba.

Objekoval je Heleno!... Hrepenel je po nji, bil je ves nesrečen, ker ni mogel živeti z njo. Toda še vedno je bil prepričan, da je kriva.

O njeni krivdi je bil tako trdno prepričan, da Robertu in Carmen ni hotel verjeti.

Imela nista nobenega dokaza, da bi ga prepričala, da je v zmoti. Edini dokaz je bil mogoč...

Pisma, ki jih je Carmen nekoč pisala Robertu, tista pisma, ki je Helena sama prispela po nje v Tours in ki bi jih bil moral Robert drugi dan poslati za njo.

Takrat sta mu dejala, da so se pisma izgubila, da so bila ukradena nesrečnemu d'Alboizovemu vojaku; povedala sta mu tudi, da so jima ponudili ta pisma proti visoki odkupnini, baš ko sta hotela najti Heleno in Mička in kako je slednjič tudi ta zadnja nada splavala po vodi.

Helena ga ni prekinjala. Gledala ga je izbuljenih oči, vsa iz sebe od groze. Ah, to pot je pa gorje že presežalo njene moči. Čutila je, da nima več moči, da bi še prenašala to strašno trpljenje.

Kruto preganjanje usode jo je strlo. Zdelo se je, da jo življenje znova zapušča.

Glava ji je omahnula nazaj in samo njene drhteče ustnice so pričale, da je še živa.

Robert in Carmen sta klečala pred njo.

Nova luksuzna ladja

V kratkem se bo vrnila iz Južne Amerike nova motorna ladja družbe Cosulich »Neptunia«, ki je 5. oktobra odplula na svojo prvo potovanje iz Trsta ter so se vožnje od Splita do Dubrovnika udeležili tudi jugoslovenski novinarji.

Parnik je najmoderneje urejen ter je 170 m dolg in 25 m širok. Ima 20.000 ton, gonijo ga pa 4 motorji s po 9 cilindri, ki

li ves čas predmet izredne pozornosti. Navzlic nemirnemu morju je »Neptunia« plula mirno in se valovanje morja sploh ni opazilo. Božansko lepe kraje naše obale je ladja pustila za seboj enega za drugim, dokler se ni ustavila v Dubrovniku, kjer se je generalni direktor družbe Antonio Cosulich poslovil od novinarjev in ostalih gostov.

dajejo skupno 18.000 konjskih sil. Oprema ladje nudi potnikom čim večjo udobnost. Poleg razsežnih šetalšč so na razpolago veliki moški in damski saloni, bari, jedilnice, gimnastična soba, moderne kabine za kopanje z banjami in prihami, poseben nepokrit bazen za plavanje, posod pa so nameščeni radio zvočniki. Parnik ima samo dva razreda. Prvi in drugi razred sta spojena v en razred s 175 spalnimi kabinami. Edinstven je tretji razred, ki je urejen tako komfortno, kot za ta razred ni običajno. Na razpolago je 600 kabin za potnike, dočim je v jedilnici prostora za 240 oseb, v drugi pa za 480. Kot v edinstvenem razredu, imajo tudi kabine tretjega razreda umivalnice s toplo in mrzlo vodo ter so jako okusno urejene. Sploh se je polagala na tretji razred, v katerem je navadno največ potnikov, velika pažnja.

Parnik bo vršil stalno službo na progi Trst—Buenos Aires, ki jo prevozi v 17 dneh ter se dotakne pristanišč Split, Napulj, Gibraltar, Las Palmas, Pernambuco, Rio de Janeiro, Rio Grande de Soul, Montevideo in Buenos Aires. Cena vožnje v edinstvenem razredu je 230 dolarjev, v tretjem pa 100 dolarjev.

V Splitu, kamor je »Neptunia« prispela 6. oktobra ob 7. zjutraj, so parnik posestniki zastopniki jugoslovenskih oblasti, med njimi ban primorske banovine dr. Josip Jablanović, komandant Splita general Arangeljevič, škof dr. Klement Kvirin Bonifacič, župan dr. Jakša Račić, upravnik policije Pero Magazin, narodni poslanec Sergej Urakalo, zastopniki naših parobrodskih družb ter konzularni zbor tujih držav. Pri vstopu so jih sprejeli kapetan Antonio Hreglich s častništvom ter jim razkazali notranjost parnika. Sprejem zastopnikov naših oblasti je bil izredno prijeten, ter jim je bila po ogledu v salonu edinstvenega razreda prirejana zakuska, nakar so se vpisali v spominško knjigo. Ban dr. Jablanović je napisal: »Izrazim največje občudovanje nad tem lepim parnikom, trumom moderne tehnike in vere v zmago napredka, želeč mu obilo uspeha in vso srečo. V imenu jugoslovanskega prebivalstva ban dr. Jablanović.«

Vožnja od Splita do Dubrovnika je bila zelo prijetna, zlasti za novinarje, ki so bi-

Res lepa je ta ladja, saj je stala 180 milijonov lir, je pa vsekakor nerentabilna in je preračunano, da bo imela na vsaki vožnji približno 300.000 lir izgube ter jo je mogoče vzdrževati le z ogromno državno podporo. Naše parobrodne družbe prav gotovo ne potrebujejo takšnih velikanov, ki so pač zgrajeni večinoma le iz prestižnih ozirov.

Ploditev prepovedana

Vzhodnomehiška država Vera Cruz, najbolj preoblijudena med državami Mehike, preživlja težko gospodarsko krizo in ima toliko brezposelnih, da ne ve kam z njimi. Še bolj kakor po drugih državah, kjer ljudje ne znajo več gospodariti, je v tej mehiški državi brezposelnost vedno hujša. In dočim vidimo drugod samo ugičanje in prazno besedičenje, je segla ta mehiška država po zelo učinkovitem, pa tudi zelo nevarnem sredstvu, da vsaj nekoliko omili gospodarsko krizo in zajezi val brezposelnosti. Vlada je namreč sklenila nastopiti proti naraščajoči brezposelnosti s sledečimi drastičnimi ukrepi:

1. Evgenično defektim in gospodarsko obubožanim ljudem bo ploditev sploh prepovedana.
2. Priznana bo socialna indikacija za prostovoljno odpravo telesnega plodu.
3. Ustanovljen bo državni odbor, ki se bo moralna nani obrniti vsaka rodilnica, če bo hotela imeti potomstvo. Odbor bo proučil evgenične in socialne pogoje dotične rodilnice in se bo odločil, ali ji dovolji imeti potomstvo ali ne. Podržavljena bodo vsa velika zasebna gospodarska podjetja in njih dohodki se bodo porabili za skupnost. Obenem bodo dohodki poedincev maksimirani tako, da bo izključeno, da bi imeli eni na mesec več dohodkov, kakor jih imajo drugi na leto.

Bivši kaznenec milijonar

Bivši berlinski bankir Sternberg, ki se je bil pred leti zapletel s svojo afero v senzacionalen proces, je te dni v Curihu umrl, star 80 let. Mož je bil perversen in je oskrnil mnogo nedolžnih deklic, dokler mu oblasti niso stopile na prste. Obsojen je bil na več let ječe in med obravnavo so prišli na dan njegovi stiki z nekaterimi visokimi uradniki berlinskega policijskega ravateljstva. Posledica je bila, da si je takratni policijski ravatelj Meerscheidt-Hüllessen končal življenje.

Sternberg je odsedel pošteno zasluženo kazen, potem se je pa preselil najprej na Ogrsko, kjer je postal baron, pozneje pa v Madrid, kjer si je znal prilastiti ime grofa d'Armella. V tujini je mož zelo obogatel, tako da je zapustil sedaj svojemu sinu nad eno milijardo Din, mnogo nepremičnin po evropskih prestolnicah, več rudnikov, industrijskih podjetij in posestev po Evropi od Lisabone do Varšave. Na svetu je pač tako, da ima moralna propalica navadno največjo srečo. Zadnja leta svojega burnega življenja je preživel Sternberg v prestolici Lichtensteina Vaduzu.

Ilona Orszagova umrla

Po daljši bolezni je umrla v ponedeljek v Dol. Kubini na Slovaškem vdova po največjem slovaškem pesniku Ilona Orszagova - Hviezdoslavova. Bila je zvesta družica pesniku celih 45 let in vzorno mu je uredila domače ognjišče. Svojega moža je preživela za dobrih 10 let. Pesniške žilice ni imela v sebi prav nobene, čeprav jo mož v svojih delih večkrat omenja. Pri strogem dnevnem redu, ki se ga je Hviezdoslav dolga leta držal, je bila nekakšen korektor, pazila je na vsako malenkost in skrbela, da je teklo možu življenje v najlepšem redu. Po moževi smrti je živela tiho življenje vdove v zapuščenem pesnikovem domu, kjer je skrbno čuvala spomine nanj.

Lord Methuen umrl

Iz Londona poročajo, da je umrl v Wildshire v starosti 87 let maršal Pavel lord Methuen. Z njim leže v grob ena najmarkantnejših angleških vojaških osebnosti konca viktorijanske dobe in vladanja Edvarda VII. Baron Methuen se je udeležil vseh vojn svoje dobe. V indijski obmejni vojni, leta 1897/98 je bil že generalmajor, v južnoafriški vojni je poveljeval prvi pehotni diviziji, tik pred koncem vojne je bil pa težko ranjen in umrl. Med svetovno vojno je bil povišan v maršala in je postal angleški guverner na Malti. Od leta 1920 je bil guverner londonskega Towera, kjer so shranjene kronske dragocenosti.

V uradu.

— Gospod šef, tega pa že ne bom trpel. — gospod knjigovodja me je ozmerjal s tepcem.

— Pa ga tožite zaradi kršitve uradne tajnosti.

Glavno je pes.

— Sosedji so povozili psa; to bo potrta, ko zve, kaj se je zgodilo njenemu ljubljencu.

— Ne smeš ji tega povedati kar naravnost.

— Seveda ne. Najprej ji povem, da so ji povozili moža.

Popolna razprodaja

modnega blaga tvrdke »BERKO«, Ljubljana. — Izrabite to res ugodno priliko ter si nabavite srajce, majice, kravate, ovratnike, nogavice, klobuke itd. vsled likvidacije tvrdke pod nabavnimi cenami. — Prodaja se vsak dan, dokler bo trajala zaloga,

v skladišču „BALKAN“, skladišče št. 4

VI 43001-1932

12824

Razglas.

Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje licitacijo za

dobavo 150 m konopnenih cevi

s ploščnato širino 85 mm, za tlak do 20 atm.

Ponudbe je treba pod običajnimi pogoji vložiti pri mestnem gradbenem uradu, Nabrežje 20. septembra.

do ponedeljka dne 7. novembra 1932

do 11. ure dopoldne.

Mestno načelstvo v Ljubljani,

dne 25. oktobra 1932.

Zupan in mestni načelnik:

Dr. Peter Puc l. r.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanje brez znakom ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

PRODAJA

PARNO LOKOMOBIL

Wolf, 42 HP, poceni prodaja Andrej Kranjc, Hinja. 4151

DOBRA KISLA JABOLKA

v zabojih, lepo sortirana, od 20 kg naprej po Din 2.— razpošilja po povzetju A. Čok, Velenje—št. IIj. 4150

FIGE

v mestu a Din 5.—, zunanje mesta a Din 3.50 kg. — Sever & Komp. Ljubljana, Gospodarska cesta št. 5. 4088

KLAVIRJI, PIANINI

prvovrstnih inozemskih znamk od Din 11.000 naprej. — »MUKA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 40. 4157

HRASTOVE PLOHE

suhe, gladke, paralelne, ostro-robe, 42 mm debele in 285 cm dolge, 10 ton. — poceni prodaja Franc Kobal, Gabrijela, pošta Krmelj, Dolenjsko. 4157

SLUŽBE

BRIVSKI POMOČNIK

dober bubni stucar, 18-let službo za takoj ali po dogovoru. Gra tudi na deželo. Stanje T., Zagreb, Radićeva 19. 4160

CEVLJAR. POMOČNIKA

za zbita in šivana dela sprejemem takoj v stalno delo, z oskrbo in stanovanjem v hiši. Plača po dogovoru. Volk Josip, cevlarjski mojster in posestnik v Višnji gori. 4150

NEPREMIČNINE

NOVOZIDANO HISO

z 2 sobama in vrtom, pri Mariboru — prodaja Ivan Štok, trgovec, Cesta na Brezje, Počrežje. 4159

STANOVANJSKO HISO

večje, v kateri se nahaja hlev, avtogaraža in velika klet, radi družinskih razmer poceni prodaja Vezjak Marija, Maribor, Splanarska 6. 4161

RAZNO

POSODJAMO

plošče in gramofone »SLAGER« Ljubljana, Aleksandrova c. 4 (prehod »Victoria« palače) 91/T

BEZOPOPRAVILJALNICA

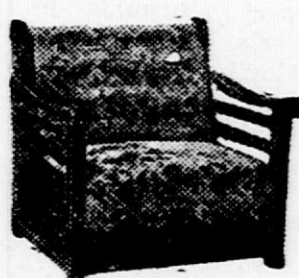
popravlja cevje hitro in poceni. — Ljubljana, Selenburgova ul. št. 4, dvorišče. 91/T

Najcenejši nakup!

KONFEKCIJA — MODA ANTON PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

Trpežni afrik modroci

spalne fotelje, fino izdelane. Din 1300.— prodaja

RUD. SEVER,

LJUBLJANA, Marijin trg 2

Telefon 2622

Plašče

in trenchcoate dobite po najnižjih dnevnih cenah. — Moderna izdelava od prvovrstnih šivilj in krojačev. — Izdelujemo tudi po meri.

I. TOMŠIČ, Sv. Petra cesta šte. 38.

POZOR!

NOVI DALMATINSKI VINOTOČ „ŠIBENIK“

Ljubljana VII., Janševa ulica št. 2

NOVA HIŠA

Točijo se pistna vina lastnih vinogradov. — Morske ribe vsak četrtek in petek.

Se priporoča cenj. gostom za obilen obisk.

Franjo Skala.

KLIŠARNA

Telef. 2495

Izvršuje enobarvne in večbarvne črtne klišeje, enobarvne in večbarvne autotipije, kombinirane klišeje za navaden in finiji papir, klišeje po perorisih, slikah in risbah, rokopiših in fotografijah za razglednice, reklamne slike, vinjete

Jugografika

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 23.

